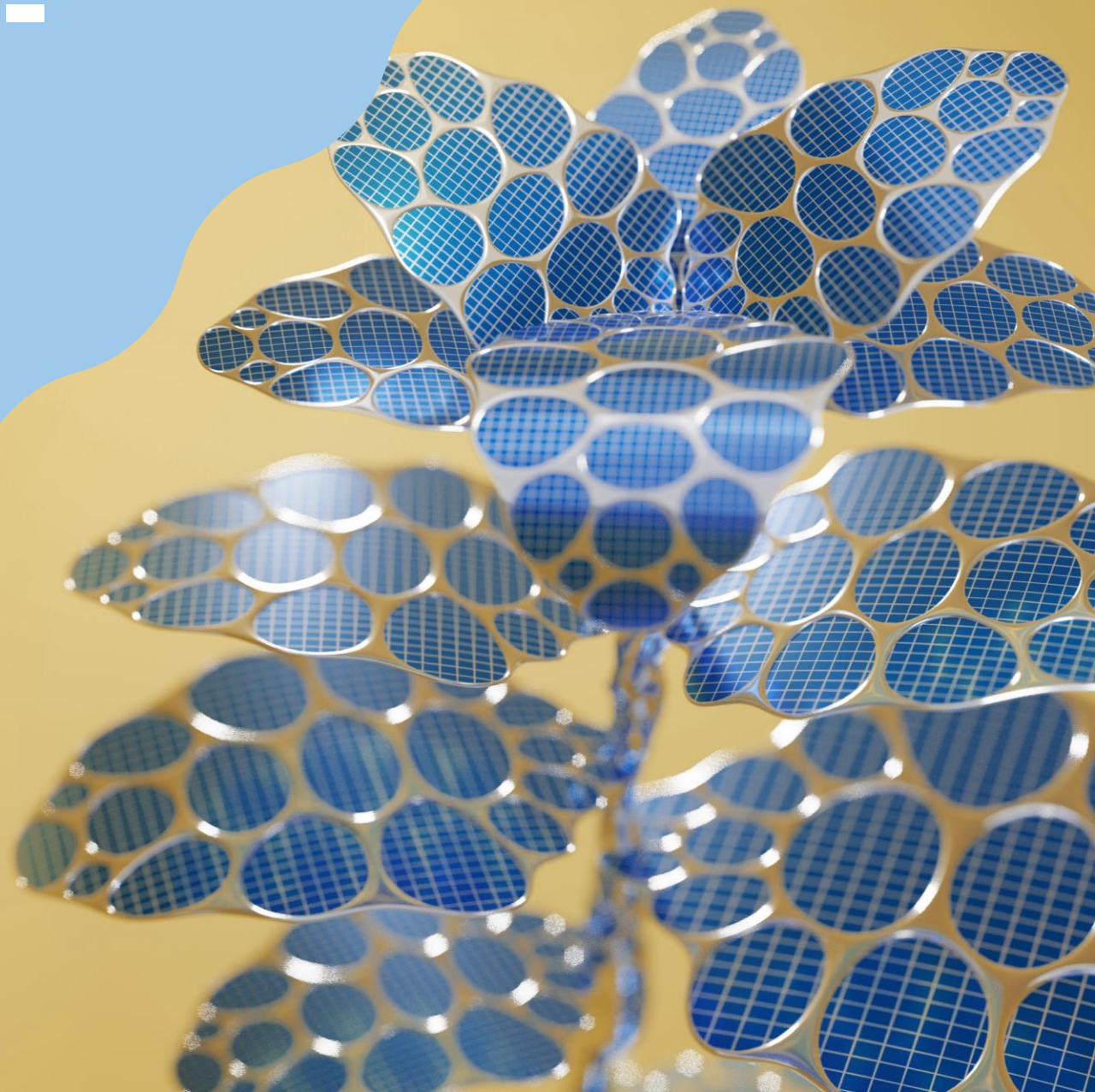

Tyttöjen startup- yrittäjyyden esteet ja motivaattorit

Helsinki

Business
Helsinki

Taustaa tutkimukselle

Startup-yrityksistä ylivoimaisesti suurin osa on miesten perustamia. Tähän johtavat asenteet syntyvät usein jo peruskoulun loppuun mennessä.

Business Helsinki haluaa luoda toimintamallin, joka edistää koulujen kautta tyttöjen ja nuorten naisten kiinnostusta startup-yrittäjyyteen: miten esteitä voidaan madaltaa ja millä keinoin nuoria naisia voidaan motivoida startup-yrittäjiksi?

Tämän mallin pohjaksi Business Helsinki toteutti syksyllä 2023 tutkimuksen, jolla selvitettiin 9. luokkalaisten tyttöjen asenteita startup-yrittäjyyteen.

Tutkimus toteutettiin syys-marraskuussa 2023. Tutkimuksessa käytettiin suorien kysymysten lisäksi projektiivista ValueScout-metodia mielikuvien ja tunnetekijöiden selvittämiseen.

Tutkimuksen on toteuttanut Business Helsingin toimeksiannosta Eezy Flow Oy, vastaavana tutkijana Isa Merikallio.

Tutkimuksen toteutus

- 1. Yksilöhaastattelut nuorille naispuolisille startup-yrittäjille, 5 henkilöä:** kokemuksia siitä, miten omat, henkilökohtaiset sekä ympäristön asenteet ja motivaatio startup-yrittäjyyttä kohtaan muovautuivat ennen aloitusta ja aloituksen jälkeen → kysymyksiä 9. lk tyttöjen tutkimukseen
- 2. Kvalitatiiviset haastattelut:** yhteensä 9 tyttöä seuraavasti: 1 x 3 hengen pienryhmäkeskustelu sekä 3 x 2 parihaastattelua 9. lk tytöille, alueet Myllypuro/Itä-Helsinki – Meilahti – Pakila.
- 3. Kvantitatiivinen osio:** Kysymykset laadittiin kvalitatiivisten haastattelujen pohjalta. Yhteensä 100 helsinkiläistä 9. lk tyttöä vastasi tutkimukseen loka-marraskuussa 2023 alueilta Pakila, Myllypuro, Meilahti ja Taivallahti.

Tutkimushaastattelut tytöille toteutettiin yhteistyössä koulujen kanssa, rehtorien ja opinto-ohjaajien avustuksella. Tutkimukseen vastaaminen oli koulujen oppilaille vapaaehtoista.

1. Startup-maailmassa työskentelevien naisten näkemyksiä

Startupiin vahingossa

- Lähtään haastatellut olivat 28-39-vuotiaita.
- Harvalla oli ollut ymmärrystä edes yrittäjyydestä ennen korkeakoulua tai yliopistoa, jollei kotoa tai lähipiiristä tullut mallia.
- Pienemmissä kaupungeissa oli puhuttu nuorille, että yrittäjyys on vaarallista, siinä käy huonosti, tarvitaan paljon rahaa ja/tai menettää rahat konkurssissa tai jopa henki lähtee.
- Startup ei ollut tuttu termi ennen korkeakouluopintoja, eikä startup-yrittäjiä tunnettu. Korkeakoulujen ja yliopistojen startup-tuki vaihteli paljon, muita startup-tukitahoja ei juuri tunnettu.
- **Startup-maailmaan päädyttiin sattumalta, vahingossa**

Startup-ympäristöstä

- Startup-kulttuuri on maskuliininen, miehet valitsevat kaltaisiaan ja nainen nähdään riskinä →
 - Mielikuvien ja käsitysten monipuolistaminen
 - Miesten ja poikien asenteiden muuttaminen
- Roolimalleja naispuolisista startup-yrittäjistä ei ole. Mediassa korostetaan liikaa:
 - Naisen poikkeuksellisuutta kasvuyrittäjänä
 - Rankkoja tarinoita – tai toisaalta ei tuoda rankkuutta esiin, vaan kyseessä on ”poikkeuksellisen vahva ja lahjakas menestyjä”

Startup-ympäristöstä

- Teknologia on oleellisin osa startupia. Teknologiasta kiinnostuneita tyttöjä ja naisia on vähän.
- Tytöt päätyvät turvallisempiin, varmempiin ammatteihin. Kotikasvatuksella, koululla ja koko yhteiskunnalla on myös vaikutusta tähän – myös pojilla ja miehillä.
- Tytöt paitsi välttävät riskejä ja epävarmuutta, mieluummin palvelevat muita kuin draivaavat omaa agendaansa eteenpäin ”kyynärpäätaktiikalla”.
- **Impact-sijoitukset ovat mahdollisuus!**

Mitä olisi tarvittu, jotta startup olisi löytynyt aiemmin?

Sellaisten esikuvien puute on syy, miksi en nähnyt itseäni siellä. Ja että se (startup-yrittäjäyys) olisi tuotu niihin minun ympyröihini.

*Mahdollisimman monipuolinen representaatio, **hahmo, johon olisi voinut samaistua.***

***Ei tässä maassa ole roolimalleja!** Virossa ihmiset osaavat unelmoida ihan eri tavalla.*

*Suomessa on nolla menestynyttä startup-toimarinasta, Relexillä on muutama tyyppi, mutta ei muita. **Ja naisissa on sekin asia, ettei haluta olla esillä.***

***Olisin hyvin voinut olla startup-yrittäjä jo aiemmin, mutten nähnyt itseäni siinä ennen kuin tutustin startup-maailmaan ja näin, että kyllähän täällä on monenlaisia ihmisiä ja monenlaisista taustoista, ja muitakin kuin miehiä!** Se olisi ollut tärkeää saada havaita jo aiemmin. Koska jos lukee esimerkiksi HS Visiota, sielläkin on lähinnä miehiä, jotka ovat hyvin voimakkaasti kaupallisesta taustasta.*

*Tällä hetkellä opetan ammattikorkeakoulussa innovointia ja kannustan heitä yrittäjäyteen ja startup-yrittäjäyteen. **Jos itse olisin kuullut tarinoita ja minua olisi kannustettu ja opastettu siihen, niin voi olla, että olisin päätenyt jo aikaisemmin startup-yrittäjäksi.***

Naiset ja startup-maailma

Esimerkki on tosi tärkeä! Meillä ala- ja yläasteella kävi ihmisiä puhumassa, kaikki lapset on juhlasalissa, niin sellaisissa tilanteissa voisi olla joitakin sellaisia inspiroivia esimerkkejä yrittäjistä, mitä he on tehneet ja miksi he ovat lähteneet siihen. Lapset ovat fiksuja, vaikka eivät ymmärrä niitä kaikkia sanoja. Ja tuoda naisyrittäjiä, jotka ovat tehneet firmoja.

Kun olen ollut nuori, niin kasvatuksessa on painotettu sellaista täydellisyyttä, pojat on saaneet olla rohkeita ja kokeilla ja mennä ja mokata, mutta tyttöjen pitäisi olla täydellisiä ja onnistua. Mutta jos haluat olla täydellinen niin et voi olla startup-yrittäjä. Pitää sietää epävarmuutta ja epätäydellisyyttä ja sitä, että et tiedä yhtään mitään ja silti pitää vaan mennä eteenpäin. Tätä pitää oppia sietämään. Että jos tähän kasvatukseen pystyttäisiin vaikuttamaan, että ei pelättäisi virheitä, uskallettaisiin tehdä rohkeita kokeiluja, niin se vaikuttaisi tosi paljon.

Impact-sijoittajat ja rahastot, jotka sijoittavat muusta syystä kuin kerätä rahaa, näissä naisia voisi olla on lisää. Ne puhuttelevat naisia, kun ei tehdä vain raha edellä.

Esikuvat! niillä on paljon merkitystä, joku tulee puhumaan, että ”mulla oli idea ja se pelotti hirveästi...” että ei puhuta siitä, että piti pantata kämppä, että saatiin rahoitus... puuttuu sellainen, että asiat saadaan järjestymään ja onnistumaan. Että näkisi itsensä kaltaisia ihmisiä, ei tarvitse olla mikään yli-ihminen, niin kuin Miki Kuusi, joka painaa 14 h-päivää.

Naiset ja startup-maailma

Naiselta kysytään, että jos hän on raskaana, niin kun on pieni lapsi, miten hän voi pyörittää firmaa. Ei mieheltä sellaista kysytä, vaikka hänellä olisi pieni lapsi.

Tapahdumissa, jotka ovat show-caseja, kuten Slush, huolehditaan diversiteetistä ja se menee eteenpäin, mutta hitaasti. Nuorten naisten on nykyisin helpompaa hypätä mukaan kuin koskaan aiemmin, mutta silti, vaikka Slushiin jos menee, voi nopeasti nähdä, että on vasta hyvin vähän naisia.

Naiset ovat kiinnostuneempia impact-sijoittajuudesta, joissa ei tehdä niin raha edellä. Impact-rahastoihin olisi hyvä saada naisia lisää.

Naiset tsemppaavat naisia, mutta pitäisi löytää myös miehiä ja poikia siihen, että nainen voi olla roolimalli miehelle. Samaa asennekasvatusta miehille ja pojille, koska miehet ovat päättävässä asemassa edelleen.

Tärkeää on pyrkiä muuttamaan paitsi naisten ja tyttöjen, myös poikien ja miesten asenteita. Jos 9. luokkalaiset pojat näkisivät omissa roolimalleissaan sellaisia miehiä, joiden roolimallina on nainen. Vaikka musiikintekijöitä.

Mistä naisten vähäisyys johtuu?

Koko suomen startup-genre on lähtenyt Aallon teknillisestä korkeakoulusta, siellä on 90% miehiä. Siitä on alun perin tullut sellainen, missä on miehiset arvot vallalla. Tietty bro-kulttuuri siellä on, ja siinä on ristiriita, kun startupeihin kuuluu se avoimuus, ennakkoluulottomuus, niin se on ristiriitaista.

Tunnen naisia, jotka on menestyneitä startup-yrittäjiä, mutta heidän on pitänyt omaksua ne maskuliiniset arvot. Ja kyllähän sellainen kyynärpäämeininki on maskuliinista, jota startupissa tarvitaan.

Minun naispuoliset ystäväni on opiskelleet aloja, jotka ovat riskiaversiivisiä, että tärkeää naisille minun ystävissäni on palkka ja pysyvyys. Itse olen ollut poikkeus.

Katson työssä yli 5000 casea, joissa tavoite 100M€. Teknologia-startupeja eivät perusta naiset ja tytöt, muita kyllä. He ovat kyllä kiinnostuneita yrittäjyydestä ja asioiden ratkaisemisesta.

14% tiimeistä, joita katsotaan, on sellaisia joissa on edes yksi nainen. Suurin osa po-sijoittajista sijoittaa nimenomaan teknologiaan. Kun 8-10 vuoden elinkaaren aikana meidän pitäisi saada 100M€, niin joku hamppulakanat ei ole sellainen...

Mistä naisten vähäisyys johtuu?

Startup on riskisijoitus, joten halutaan välttää riskinottoa ja sijoitetaan tuttuun... samankaltaisiin ihmisiin luotetaan, jotta voisi vähentää riskiä... miehet luottavat miehiin.

Naisia ei ole teknologia-alalla, jossa startupeja on eniten. Ja millaista käytöstä on totuttu odottamaan naisilta, millaisia töitä naisten on totuttu tekevän. Naiset ei ole esillä, naiset pistävät muiden tarpeet edelle.

Mielikuva pitää paikkansa yhä edelleen: useimmat startup-toimarit ovat visionäärejä, niillä ei ole välttämättä kauheasti käytännön pyöryksestä osaamista. Pitää olla pikkasen hullu, että lähtee vetämään startupia. Ja starupit on usein teknologiafirmeja.

Nein-sayer siinä aisaparina, joka on tekninen osaaja, mutta sanoo koko ajan ei siinä rinnalla, vaikka sitten tekee lopulta kuitenkin.

Tämä poikkeaa suomalaisesta stereotyypistä paljon, on valmis ottamaan riskejä, on puhelias ja seurallinen, vaikka olisikin suomalaista sisua, mutta enemmän sellaista että kokeillaako tätä... vs. suomalaisessa työkuulttuurissa on enemmän vallalla sellainen, että näin on tehty ennenkin... ja voidaan ehkä tätä pohtia, mutta nämä on sellaisia, jotka lähtee vaan tekemään.

Mitä nuorten olisi hyvä tietää startup-yrittäjyydestä?

Sanoisin, että kuka tahansa voi olla startup-yrittäjä, millä tahansa taidoilla, jos on hyvät ihmis- ja tunnetaidot ja sellainen perusymmärrys bisneksestä, että pitää myydä ja markkinoida, hinnoitella, näitä toki oppii siinä matkalla.

*Yksi asia, mitä olen miettinyt, kun olen naispuolisten startup-yrittäjien kanssa keskustellut, niin mediassa usein nostetaan sitä, kuinka vaikeaa on olla naisena startup-yrittäjä ja kuinka vaikeaa on naisena vaikkapa saada rahoitusta. Tästä tulee keskustella, jotta asioita voi muuttaa, mutta samalla nämä keskustelut luovat ja vahvistavat sitä käsitystä ja narratiivia, että siellä on rankkaa naiselle, tuonne en ainakaan halua mennä. **Puhuttaisiin mieluummin innostavasti tytöille.***

Yrittäjyys on lopulta aika yksinkertaista ja sitä voi lähteä miettimään tosi yksinkertaisilla asioilla, esimerkiksi että luokka lähtee keräämään rahaa luokkaretkeä varten, niin sen sijaan että vanhemmat toimivat, niin oppilaat voisivat itse miettiä, että mitä me voisimme myydä tai tuottaa, että saisimme rahaa. Siinä voisi ottaa lapsia mukaan miettimiseen ja päätöksentekoon, esimerkiksi jos tarvitaan 3000 euroa ja myydään ilmapalloja, niin kuinka monta ilmapalloa pitää myydä, että saadaan rahat kokoon. Tosi konkreettista ja tosi yksinkertaista, helppo tapa lähteä miettimään.

Mitä nuorten naisten olisi hyvä tietää startup-yrittäjyydestä?

On ihanaa, että voin ajatella niin, että minulla on tällainen idea ja voin testata sitä. Jos kukaan ei ole kiinnostunut, voin todeta, että se ei toimi ja ottaa uuden idean. Olisin halunnut tietää, että startup ei ole niin mustavalkoista ja vakavaa, vaan tosi hyvä kenttä myös kokeilla kaikenlaisia ideoita. Toki tulee olla sopimukset kunnossa ja ei kannata sitoa asuntoa jne. ennen kuin on lähtee nousemaan, mutta on mahdollista kokeilla tosi kevyillä malleilla ja rahoituspohjalla.

Kannattaa tehdä ne virheet mahdollisimman nopeasti, kannattaa yrittää kaikkea siinä ensimmäisessä, koska siinä oppii paljon, oppimiskäyrä on ihan valtava. Olen viimeisen puolentoista vuoden aikana oppinut yrittäjyydestä enemmän kuin viimeisen 10 vuoden aikana!

Ja se, että suurin osa ihmisistä epäonnistuu, mutta ne jotka onnistuvat, ovat ensin epäonnistuneet monta kertaa. En tiedä ketään, joka olisi onnistunut sillä ihan ensimmäisellä kerralla. Tämä ei ole mustavalkoista, että joko kuulut onnistujiin tai epäonnistujiin. Kaikki on mahdollista, avoimesti voi kokeilla ja vaihtaa suuntaa.

Edellytykset onnistuvalta startup-yrittäjältä

Iso visio, johon hän uskoo, iso globaali ongelma ja aidosti uskoa vakaasti ja saada ihmiset puolelleen uskomaan siihen myös, vastoinkäymisiä ja epäonnistumisia pelkäämätön asenne, pystyy suhtautumaan niihin rakentavasti, kohtelee niitä oppikokemuksina, sen sijaan että lannistuu niistä. Ja että olisi kokemus jostain yrityksestä, joka on kasvanut eksponentiaalisesti, että ymmärtää mitä se tunnetasolla merkitsee, että uskaltaa irtisanoa ihmisen esim. eikä vatvo puoli vuotta. Tietää, mitä ei tiedä, on nöyrä ja realistinen.

Startup-yrittäjän luonteenpiirteet: uskaltaa ottaa riskejä, on tiettyjä rohkeutta, mutta myös järkeä siinä, että on riskejä, joita ei kannata ottaa.

Ihmistaidot ja tunnetaidot, ei tarvitse olla ekstrovertti, mutta osaa hallita ja artikuloida omia tunteita ja osaa ottaa itsensä ja muita huomioon. Tämä on ehkä kaikkein tärkeintä, sillä yritys kuin yritys, niin 90 % ongelmista on aina ihmisongelmia. Ja omien voimavarojen tunnistaminen ja niiden varassa tekeminen, startupeissa on rankkaa se valtava epävarmuus.

Onko se naismaista ajattelua, että ylipäänsä pohtii, sovinko joukkoon. Miehet on enemmän sellaisia, että minähän menen sinne. Tärkeintä on usko itseensä, miten saada ihmiset uskomaan itseensä, että voin kokeilla ja se on ihan ok, jos se ei onnistu! Siitä oppii!

Mistä tukea aloittavalle startup-yrittäjälle

Vanhemmat vaikuttavat edelleen paljon lastensa ajatteluun, siihen tulisi kiinnittää myös huomiota, miten vanhemmat puhuvat nuorille.

Ne asiat jotka on minua auttaneet, niin olen päässyt osaksi tällaisia mentorointiohjelmiä, joissa on naisia ja ympärillä on ihmisiä jotka tiedostavat asian ja ongelman (naisten vähäisyyden) ja työskentelee sen parissa määrätietoisesti.

Googlen avulla päädyin Business Helsingin palvelujen piiriin, siellä on mm. webinaareja laskelmista ja liiketoimintasuunnitelmista. Oli hyvin tärkeää, että vaikka oli jo jotain käsitystä yrittäjyydestä, niin oli tarjolla sellaista koulutusta, jossa sinua ei pidetty tyhmänä, vaan ymmärrettiin, että vaikka kaikki eivät tajua näitä laskelmia, se ei johdu siitä, että on tyhmä, vaan siitä, että ihmiset tulevat eri taustoista, kaikilla ei ole kaupallista taustaa. Polku siihen startup-yrittäjyyteen oli hyvin tuettu sieltä Business Helsingin suunnalta.

Helsinki voisi yrittää olla roolimalli! Suhtautuminen on niin erilaista täällä kuin oli muualla, pelkäsin nuorena kuollakseni muuttaa Helsinkiin... Helsingin herrat -narratiivi on edelleen siellä (Äänekoskella). Että Helsingissä ei pärjää. Voit muuttaa pois, eikä sinussa ole mitään vikaa siksi, että olet syntynyt täällä. Sinne voisi tulla joku ihminen, joka olisi samaistuttava, vaikka nainen ja kertoisi oman tarinansa siellä, siitä voisi syntyä ajatus, että minähän voisin olla toi hahmo. Tai sieltä voitaisiin tulla vierailulle tänne Helsinkiin johonkin startupiin.

Poimintoja tutkimuksista

”Els Rommes kollegoineen (2007) on havainnut, että **nuoret luovat käsityksiä itselleen sopivista ammateista esikuva-ammattilaisten kautta**. Sen sijaan, että nuoret muodostaisivat mielikuvan tietystä ammatista, he **muodostavat mielikuvan ammattilaisesta ja vertaavat tätä ammattilaisen mielikuvaa siihen kuvaan, joka heillä on itsestään koetellakseen, sopisivatko he ammattiin**. Rommesin ym. analyysi tarjoaa osittaisen selityksen sille, miksi jonkin ammatin kannalta epärelevantit ominaisuudet, kuten sukupuoli, tulevat relevanteiksi valintatilanteessa ja **miksi esikuvien merkitys nuorten käsityksille itselleen sopivista ammateista on niin suuri** (ks. myös Stearns ym. 2016).”

VALTIONEUVOSTON SELVITYS- JA TUTKIMUSTOIMINNAN
JULKAISUSARJA 2019:68

2. Tyttöjen näkemyksiä – kvalitatiiviset haastattelut

Kiinnostava työ

- ”Ihmisten kanssa” nousi usealta esiin (vs. pääosin tietokoneella)
- **Vaihtelevaa**, ”ei samaa 9-17 vuodesta toiseen”
- **Merkityksellisyys**: meribiologi, fysioterapeutti
- **Kukaan ei tuonut spontaanisti esiin harkinneensa tai haaveilleensa oman yrityksen perustamisesta**, mutta ehdotettuna ajatus oli useammalle mahdollinen tapa toteuttaa omaa ammattia, ts. yrittäjäyys ei ollut itseisarvoinen uratavoite
- Selkeämmin alat ja ammatit mielessä, ei niinkään rooli ja asema työelämässä (ei esim. johtaja, asiantuntija, yrityksen omistaja / yrittäjä)

Uratoiveita

Ihmisten kanssa, en toimistotyötä, esim. käsillä tekemistä, terveydenhoitoala kiinnostaa tai liikunta...

Haluisin et työpäivissä tapahtuis, muttei stressi päällä, eikä joutuis tekemään samaa koko ajan

Se on tärkeätä, et siitä työstä oikeesti tykkää, eikä sitä tee pelkästään palkan takia.

Mua kiinnostaa tosi paljon ja haluisin tehdä duunii joka auttais meriä... ei oo ketään jonka tiedän joka tekis mitään lähellekään sitä... tiktokist sain tietää et on sellanen duuni, meribiologi

Et voi auttaa ihmisiä, mut kanssa käyttä sillai omaa järkee, ja et se työ on kiinnostavaa. Vaikka juristiksi. Voin opiskella vaik kuink kauan.

Mitä hoitoala edellyttää? Hermojen hallintaa, keskittymistä, oikeeta mindsettiä, se on tarkkaa työtä...etenkin ensihoito, eikä jossain kirurgiassa voi tehdä yhtään virheitä

Mitä lakiala edellyttää? Osaa kuunnella ja et on idearikas myös ja pääsee tekee töitä erilaisten ihmisten kanssa...

Ammatteihin tutustuminen

- Mieluisin tapa: koulussa käy puhumassa eri ammattien edustajia, jotka kertovat työstään ja siihen päätymisestä (todellisuus hyvin esiin vs. oppikirjat)
- TikTok ja some, esim. henkilö kertoo TikTokissa lääkärinä työskentelystä, myös esim. tubettajien työkokeilut eri ammateissa
- TV-sarjoissa ammattirooleja, jotka kuitenkin harvoin suomalaisia tai hyvin samaistuttavia
- Yrityskylä antaa pientä näkymää yrittäjyyteen
- TET:issä olisi hyvä mahdollisuus tutustua yrittäjyyteen. Usein koululaisten roolit ovat yrityksissä avustavia, ei näy yrittäjän työnkuvaa

Yrittäjyys-mielikuva

- ” Millainen on yrittäjä, yrittäjänä pärjäävä ja viihtyvä ihminen?
- **Edellyttää kovaa työtä! Pitkiä työpäiviä, vähän vapaa-aikaa** (kokemuksia perhepiiristä ja tutuilta)
- **Viihtyy yksin, on itsenäistä työtä:** on periaatteessa vapaat työajat, mutta yksinäistä
- **Pitää olla hyvä keksimään ideoita ja juttuja, luova**
- **On oltava rohkea**
 - Uskaltaa ottaa riskejä
 - Uskaltaa esittää ideoitaan muille
- **On hyvä ihmissuhteissa, verkostoja, suhteita**
- **Hyvät esiintymistaidot:** osaa innostaa, vakuuttaa
- **Pitää haluta ja osata myydä omaa juttua**
- **Pitää olla sinnikäs, sisukas, kestävä...** ”korona-aikaan esim. piti vaan koittaa kestää”

Kasvuyrittäjäksi?

- Yrittäjänä / kasvuyrittäjänä onnistuvaa tai menestyvää kuvailtiin luonteeltaan ja taidoiltaan etenkin seuraavasti:
 - Itsevarma, rohkea, haasteita pelkäämätön
 - Hyvä esiintymään, esittämään, innostamaan, vakuuttamaan, myymään
 - Taitava, lahjakas jollakin tavoin
 - Kova tahto, sinnikäs, sisukas, ”jaksaa epävarmuutta ja kestää pitkään ei:n kuulemista”
- Kukaan ei pitänyt itseään sellaisena, jolla olisi erityisen paljon juuri näitä ominaisuuksia.
- Tällaisia piirteitä kuitenkin ihailtiin ja toivottiin, että itsellä sellaisia olisi.

Yrittäjä hahmona, mielikuvia ja kokemuksia

Itsenäinen, vaatii itsevarmuutta, uskaltaa tehdä muista riippumatta

Ei anna periksi, on paljon työtä eikä oo helppoo, saa tehdä paljon työtä.

Idearikas, paljon ideoita, itsenäinen, mutta myös avulias, haluaa tehdä hyvää

Mun isä on yrittäjä. Saa päättää oman työajan ja voi tehdä töitä kotoa, välillä on kiirettä tapaamisissa, mut pääsee suunnittelemaan juttuja. Ei olisi mulle estettä periaatteessa olla yrittäjä, mut ei oo ykkösvaihtoehto. Koska kaikki pitää aloittaa alusta, se ei oo valmis se tarina, mihin hyppää mukaan.

Alussa et tiedä, mitä teet ja jos tulee vastoinkäymisiä niin oot omillasi, oot yksin ja on opittava, ei oo mitään varmuutta. Jos tulee vaikeuksia, ni ne tulee ite ratkaista ja aloittaa alusta.

Yrittäjä tyyppinä: stereotyyppinen bisnesmies tai nainen, puvussa, satsaa siihen miltä näyttää, itsevarma.

Mielikuva et itsevarma ja itsenäinen ja tekee jotain yllättävää, mihin kukaan ei uskonu, huoliteltu, Working moms -sarjassa on itsenäinen yrittäjä.

Startup

Startup-yrittäjyyden tuttuus

- Enemmistö ei ollut koskaan kuullut startup-yrittäjyys-termiä
- Vähemmistö oli kuullut sanan jossain:
 - Media, ”ehkä jokin mainos”
 - Tiktok
- Kukaan ei tiennyt, mitä startup-yrittäjä tarkoittaa
- Kukaan ei tuntenut tai osannut mainita yhtään startup-yrittäjää

Startup merkitys avattuna – mitä ajatuksia

Siinä korostuis varmaan hermojen hallinta ja sinnikkyys

Idearikkaampi kuin ihan joku tavallinen yrittäjä

Pelottavalta, kun ei tiedä mitä tulevaisuus tuo, kun jos on idea, muttet tiedä toimiiko se tai miten muut ajattelee siitä, stressaavalta ja jännittävältä kuulostaa, epävarmalta et toimiiks se, pelottais...

Innostavaa, uuden kokeilua. Mut jännittäis et sopiiks se mulle, mut kiinnostais tutustua...

En ois valmis laittaa 100% siihen työhön, ei oo sen arvosta, vaik tietäis ettei tuu epäonnistumista.

En haluis tehdä paljon töitä, on paljon muutakin mitä haluun tehdä elämässä! Tein maatilalla 13h päiviä TET:issä, et ei kiitos sellasta.

Suhde menestymiseen

Ajatus siitä, että on oma yritys tai olisi perustamassa yritystä, etenkin kasvuyritystä ei ollut tytöistä varsinaisesti kiinnostavaa.

Haaveita taloudellisesta menestymisestä tai rikastumisesta ei heillä ollut. Rahaa kuitenkin toivottiin saatavan mieluisasta työstä sen verran, että voi elää kohtuullisen huolettomasti.

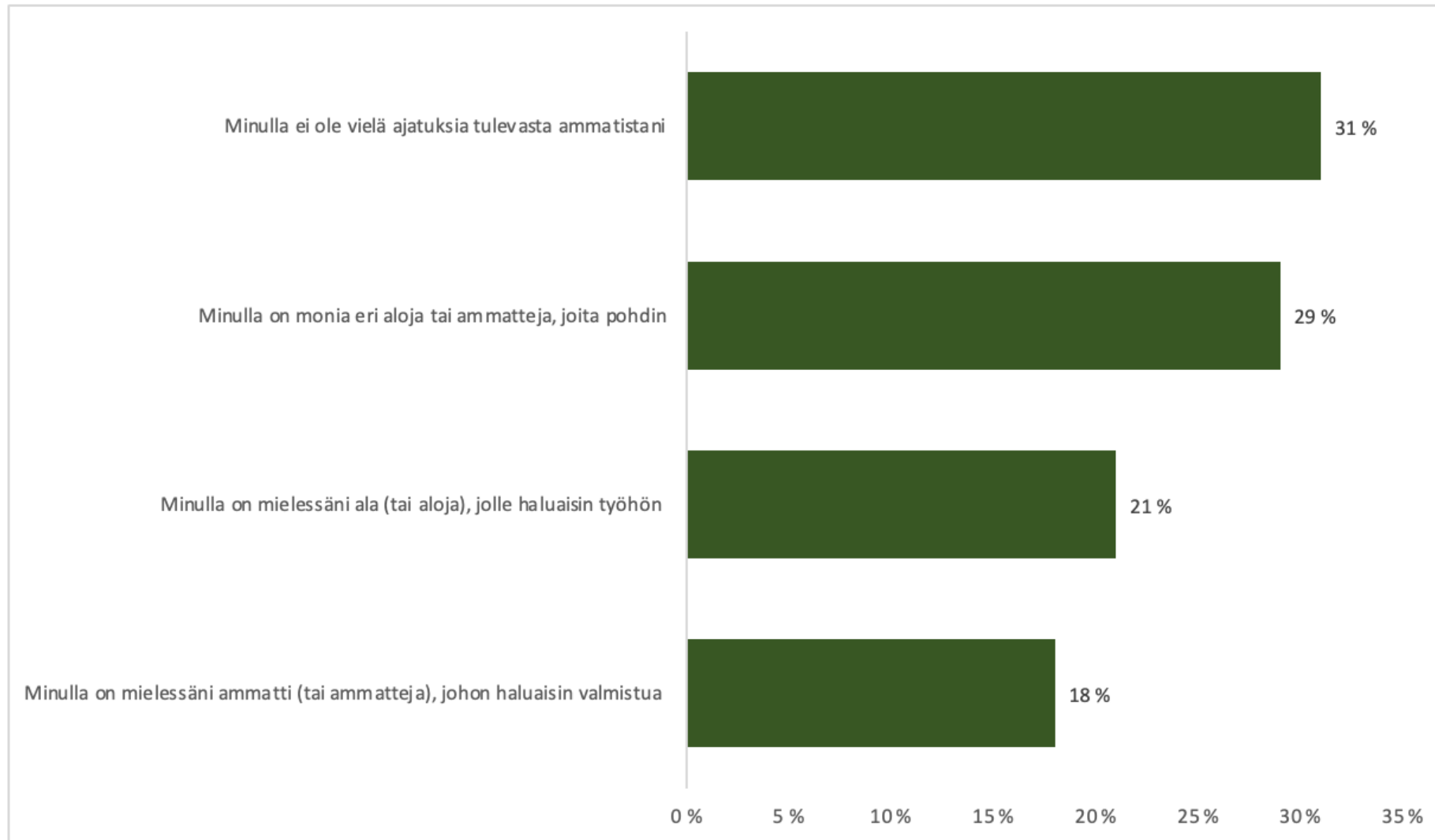
- *Jotain extraa... voi käydä lomalla, pientä luksusta elämään.. laadukkaampaa vaatetta, kenkiä, ei halvinta ruokaa...*
- *Voi syödä mitä haluaa eikä tarte ostaa halvinta*
- *Olishan se kivaa, jos olis paljon rahaa, mut ei sen kustannuksella, että työ ei olis kivaa*

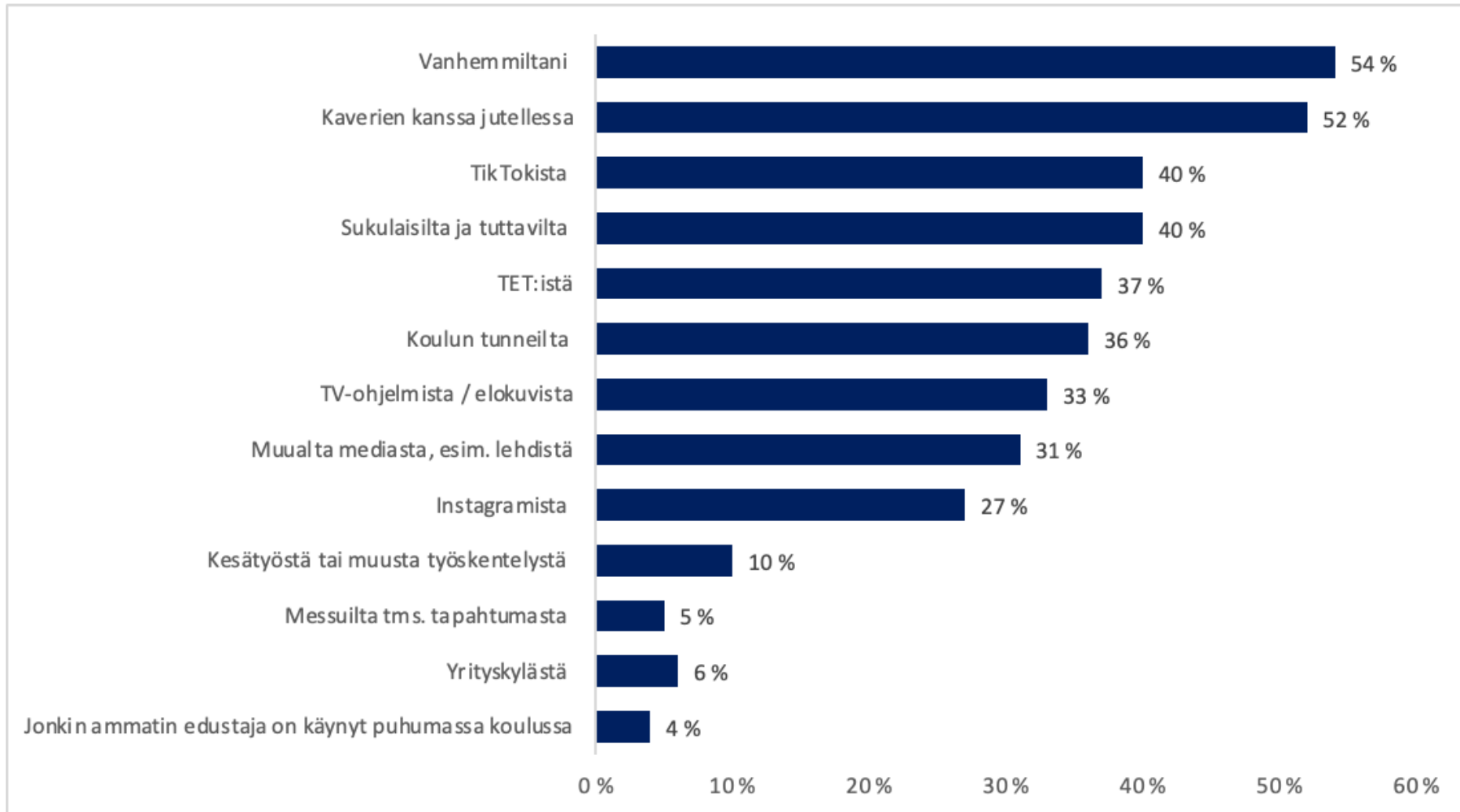

3. Tyttöjen näkemykset ja mielikuvat – kvantitatiivinen osio

Suhde työelämään 9. luokalla

Mistä on saanut tietoa ja ideoita ammateista

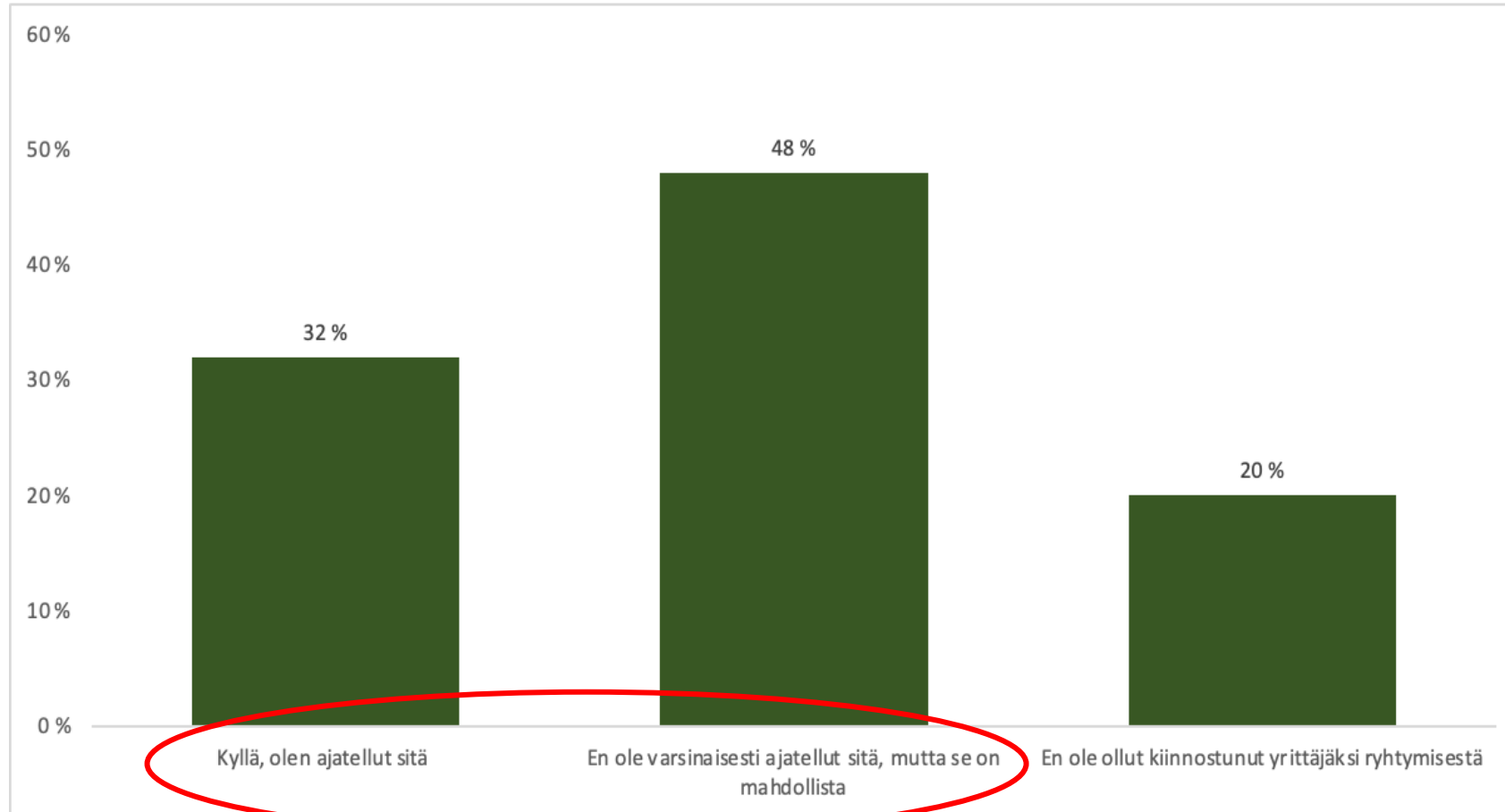

Sanapilvi kommentteista liittyen urahaaveisiin

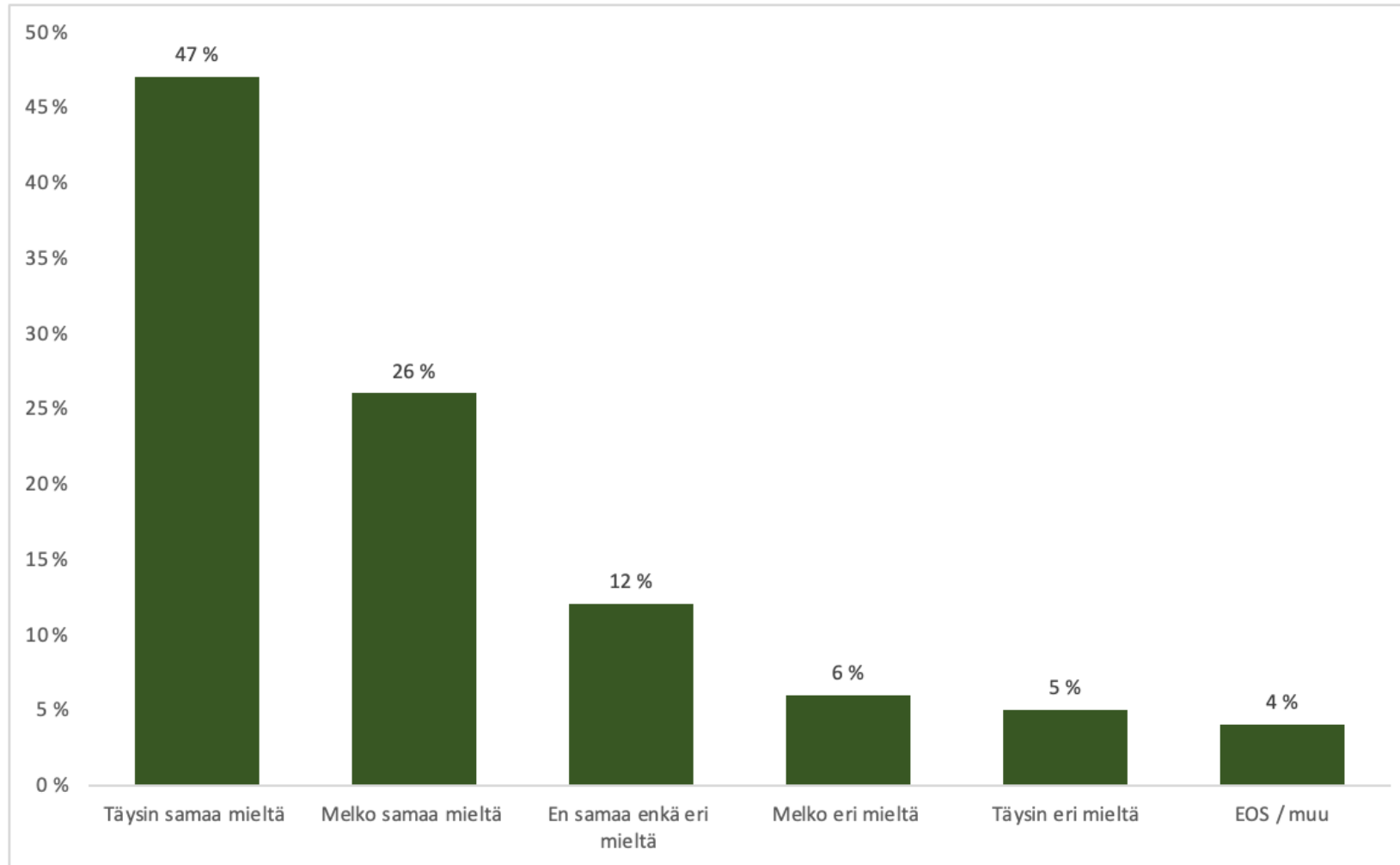

Yrittäjyys on valtaosalle tulevaisuuden mahdollisuus

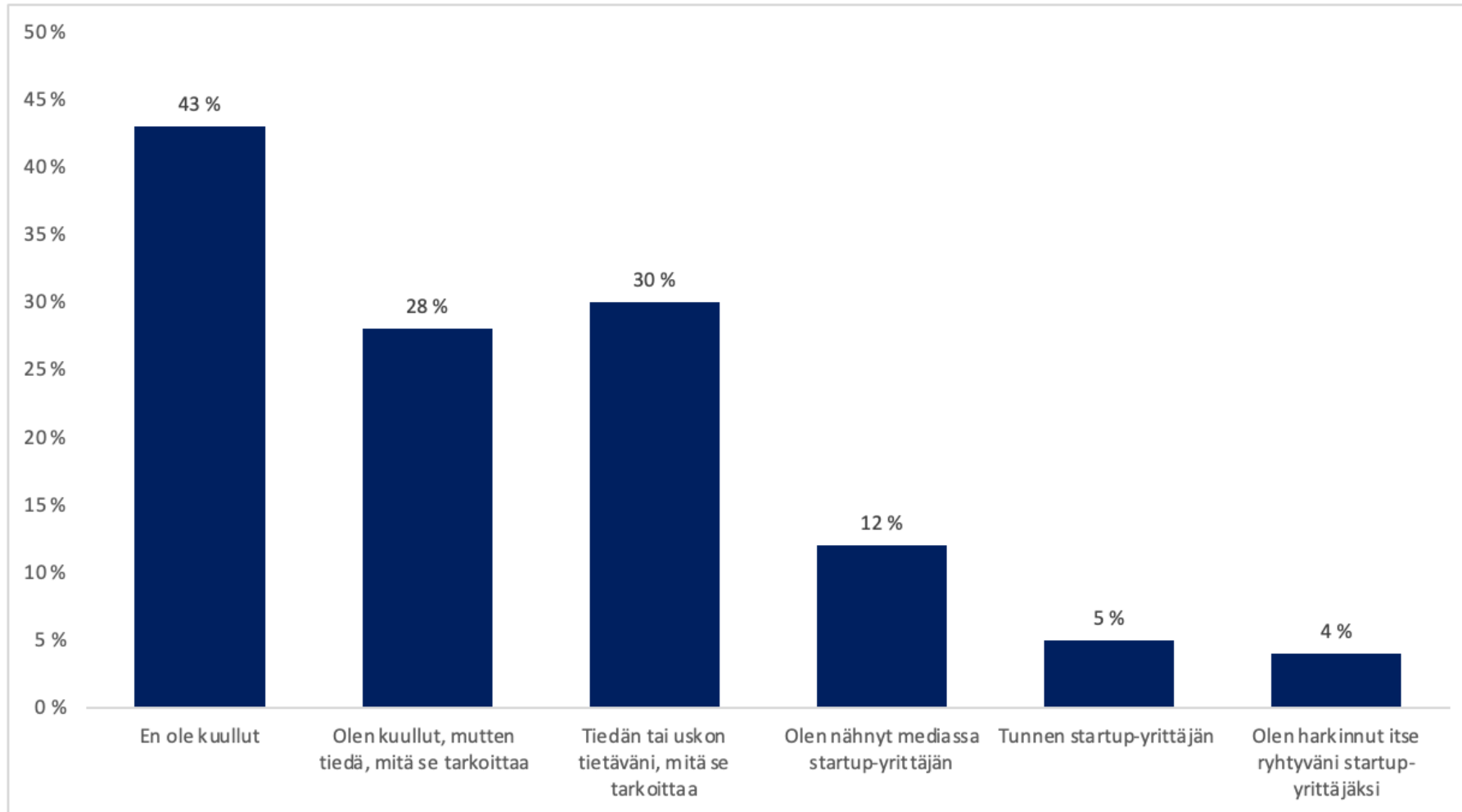
Ysimittari 2023: 33 % tytöistä ajatteli, että voisi toimia yrittäjänä

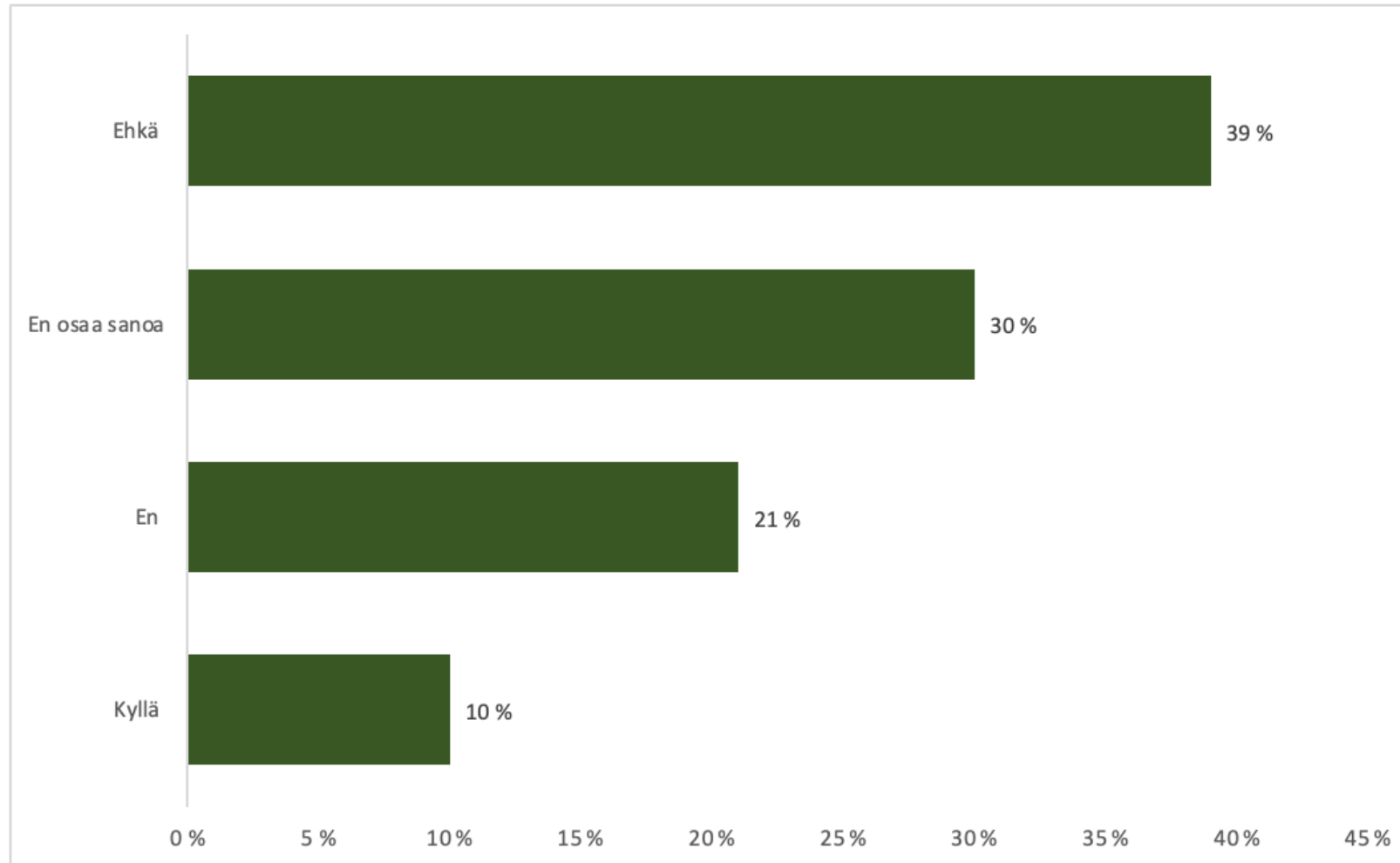
Sukupuolella ei koeta olevan merkitystä yrittäjänä menestymiselle

Startup-yrittäjyyden tuttuus – useampi vastaus mahdollinen

Voisiko kuvitella olevansa tulevaisuudessa startup-yrittäjä

Info kysymyksen aluksi: Startup-yritys tarkoittaa nopeaa kasvua tavoittelevaa, korkeintaan muutaman vuoden ikäistä yritystä. Sillä voidaan tarkoittaa myös yritystä, joka vasta kehittää ensimmäistä tuotettaan eikä tuota vielä voittoa.

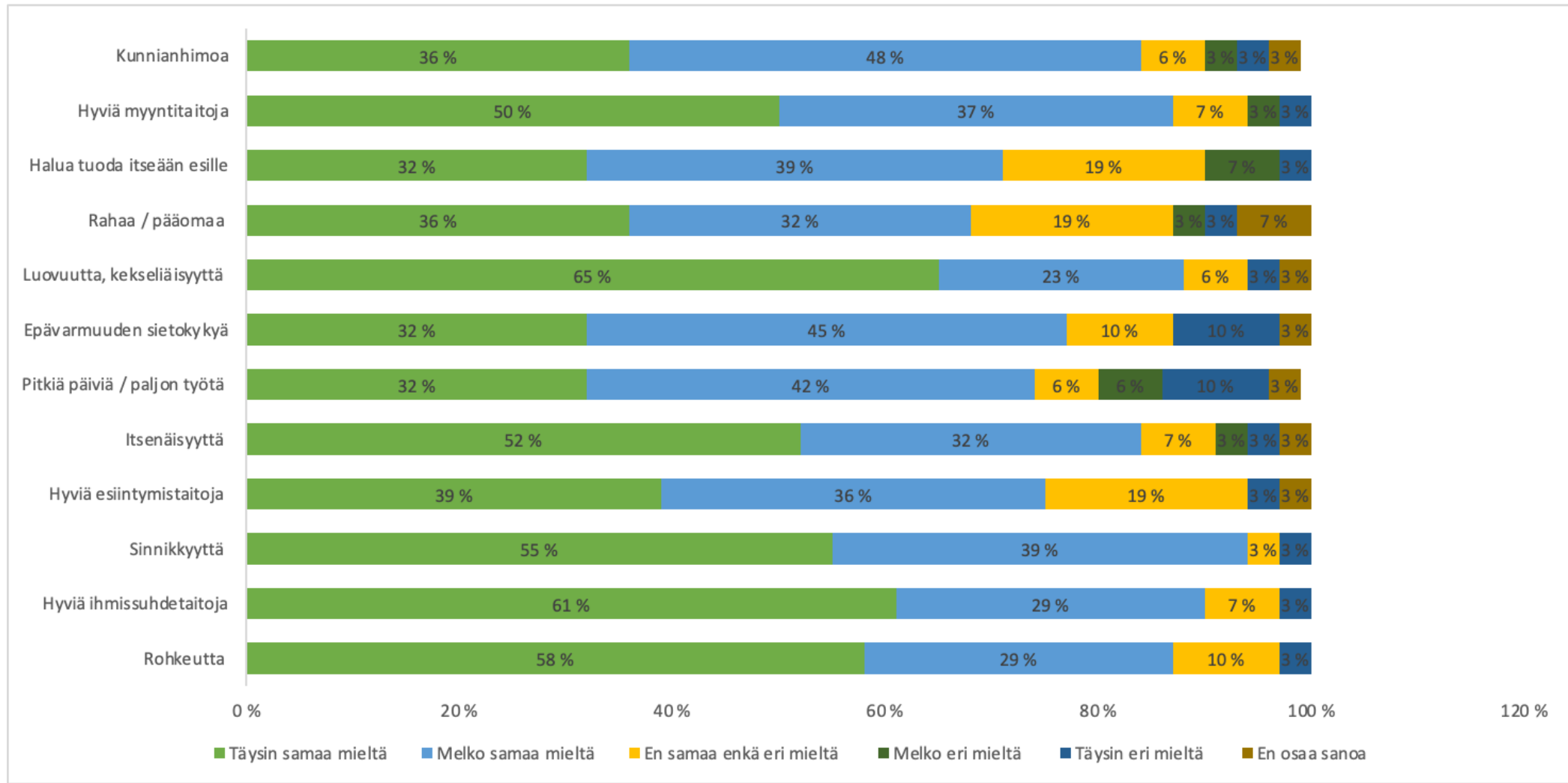
Miksi voisit tai et voi kuvitella ryhtyväsi isona startup-yrittäjäksi?

- *En jaksa*
- *En tiedä, vaikuttaa vaikealta*
- *Olen luova, innovatiivinen, sinnikäs ja oma-aloitteinen ja uskon, että hyväksi idean keksiessäni voisin mahdollisesti harkita yrittäjyyttä.*
- *En ole oikein oma-aloitteinen*
- *En ole varma mitä oikeastaan haluaisin tehdä tulevaisuudessa*
- *En ole varma vastauksestani, mutta uskon että voisin ryhtyä myymään esim. itse kehittämäni tuotetta.*
- *Haluan vain saada rahaa, joten start-up yrittäjänäkin varmaa voisi rikastua.*
- *Olen kiinnostunut myynnistä.*
- *Olen aina halunnut tehdä yritystä, kun olen aktiivinen ja teen uusia ideoita koko ajan*
- *Kun mietin yrittäjyyttä, mieleeni tulee heti, että se on todella stressaavaa ja on paljon mietittävää ja asioita mitä pitää ottaa huomioon. Stressaannun aika helposti, mutta toisaalta minulla on myös keinoja lievittää sitä...en näe sitä täysin mahdottomana että minusta tulisi startup-yrittäjä...*
- *Olen innokas kokeilija*

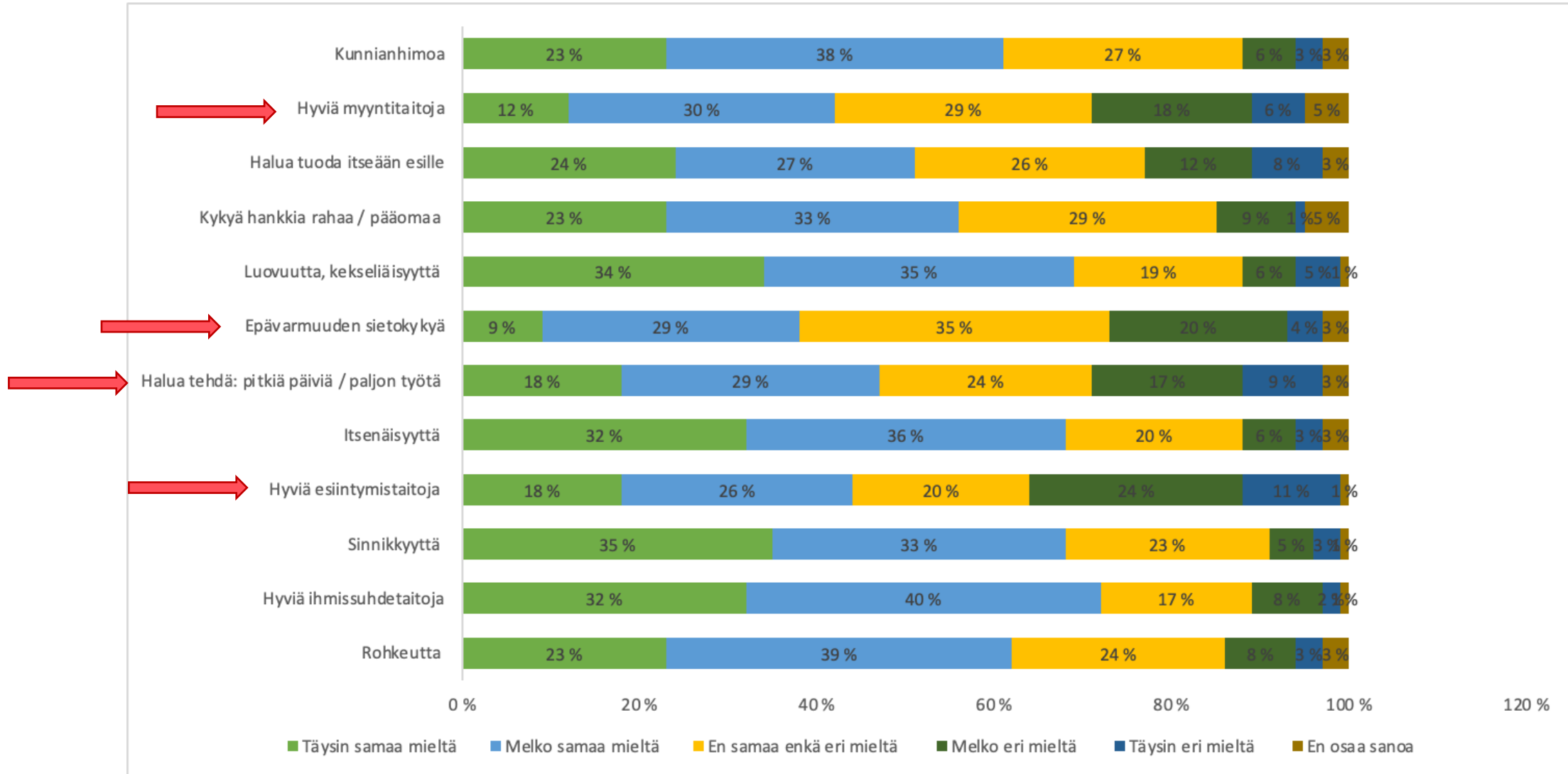
Miksi voisit tai et voi kuvitella ryhtyväsi isona startup-yrittäjäksi?

- *Ei kiinnosta olla yrittäjä, ihan lälläri*
- *Olen innostunut taiteesta mutta en halua olla artisti*
- *Ei vaan tunnu siltä*
- *Koska se vaikuttaa mielenkiintoiselta.*
- *Aina välillä tulee joku todella hyvä idea päähän jota voisi joskus kehittää*
- *Riippuu paljon minkälainen yritys mutta se on mahdollinen vaihtoehto*
- *Kuulostaa vaikealta, mutta ihan kiinnostavalta.*
- *En tiedä startup-yrityksiä olevan haluamallani alalla.*
- *Ylipäättänsä yrittäjäyys ei ole ensimmäinen ideani tulevaisuudessa. Startup-yrittäjäyys ei oikein kiinnosta, mutta en halua sanoa sille vielä ei.*
- *En usko, että se on minun juttuni.*
- *Tulevaisuutta on vaikea tietää*
- *Haluan vain voittoa, en häviötä*
- *Haluan rahaa ja jos teen töitä randomille niin en saa rahaa*

Mitä startup-yrittäjänä menestyminen edellyttää?

Mitä näistä ominaisuuksista koet itselläsi olevan?

Merkittävimmät erot

mielikuvien startup-yrittäjältä
edellytettävien ominaisuuksien ja oman
identiteetin välillä:

1. Halu tehdä paljon työtä / pitkiä päiviä

- Ysimittari: nuoret pelkäävät työelämän olevan liian raskasta

2. Epävarmuuden sietokyky

3. Myynti ja esiintyminen

- Myyntitaidot
- Esiintymistaidot
- Halu tuoda itseään esille

Suorien kysymysten lisäksi projektiivisella ValueScout-metodilla selvitettiin kokemuksellisia arvoja sekä tunnetason motiiveja ja mielikuvia

Millaista työtä ja ammattia kaivataan?

Millaiseksi startup mielletään?

Seuraavilla sivuilla kuvioden pinta-alat kuvaavat niitä kokemuksellisia arvoja, joita tutkimukseen vastanneet liittivät eniten tutkittaviin teemoihin.

Helsinkiläisten 9. Ik tyttöjen toiveet työelämältä

Mielikuva itsestä toiveammattissa:

Ystävällinen	54 %
Vastuullinen	52 %
Luotettava	51 %
Itsevarma	43 %
Kohtelias	40 %
Reipas	40 %
Tarkka	39 %
Reilu	37 %
Positiivinen	37 %
Rohkea	36 %
Hyvä kuuntelija	36 %
Huumorintajuinen	34 %
Aktiivinen	34 %
Luova	34 %
Kekseliäs	31 %
Hauska	30 %
Innostava	28 %
Itsenäinen	28 %

Toivottu tunnekokemus työssä:

Arvostettu	46 %
Innostunut	42 %
Rento	37 %
Luova	37 %
Rauhallinen	37 %
Varma	36 %
Luottavainen	34 %
Tehokas	34 %
Turvallinen	33 %
Iloinen	33 %
Vapautunut	31 %
Asiat järjestyksessä	30 %
Tyylikäs	28 %
Kannustava	28 %
Yhteenkuuluvuuden tunne	28 %

(Listalla tärkeimmät spontaanit valinnat suuresta joukosta ominaisuuksia)

Mielikuvat startup-yrittäjästä ja startup-yrittäjyydestä

Mielikuva startup-yrittäjästä:

Aktiivinen	47 %
Kekseliäs	46 %
Tehokas	44 %
Itsenäinen,määrätietoinen	43 %
Vastuullinen	43 %
Rohkea	41 %
Itsevarma	41 %
Aloitteellinen	40 %
Tarkka	40 %
Luova	37 %
Kohtelias	34 %
Positiivinen	33 %
Reipas	32 %
Nopea	28 %
Innovatiivinen	28 %
Luotettava	27 %

Työ startup-yrittäjänä, mielikuva tunnekokemuksesta:

Stressaantunut	43 %
Kiireinen	40 %
Innostunut	34 %
Luova	31 %
Jännittynyt	29 %
Iloinen	27 %
Tehokas	25 %
Menevä	24 %
Kannustava	22 %
Arvostettu	21 %
Ahdistava	18 %

Mielikuva tunnekokemuksesta toivetyössä ja mielikuva työstä startup-yrittäjänä

Toivottu tunnekokemus työssä:

Arvostettu	46 %
Innostunut	42 %
Rento	37 %
Luova	37 %
Rauhallinen	37 %
Varma	36 %
Luottavainen	34 %
Tehokas	34 %
Turvallinen	33 %
Iloinen	33 %
Vapautunut	31 %
Asiat järjestyksessä	30 %
Tyylikäs	28 %
Kannustava	28 %
Yhteenkuuluvuuden tunne	28 %

Työ startup-yrittäjänä, mielikuva tunnekokemuksesta:

Stressaantunut	43 %
Kiireinen	40 %
Innostunut	34 %
Luova	31 %
Jännittyneyt	29 %
Iloinen	27 %
Tehokas	25 %
Menevä	24 %
Kannustava	22 %
Arvostettu	21 %
Ahdistava	18 %

Mielikuvat toivetyöstä ja mielikuvat startup-yrittäjyydestä

Toiveissa ideaaliselta työltä ja mielikuvissa startup-yrittäjyydestä on *eroja*, mutta myös paljon **yhtäläisyyksiä**, erityisesti seuraavat:

- Luova ja kekseliäs
- Innostunut, iloinen
- Aktiivinen ja tehokas
- Vastuullinen
- Arvostettu
- Rohkea ja itsevarma
- Tarkka

Toivottu työ ja startup-yrittäjäyys

- Tunnekokemus toivetyössä oli tyttöjen mielikuvissa osin erilainen kuin mielikuva startup-yrittäjäydestä: startup-yrittäjäyteen liitettiin ennen kaikkea **stressi ja kiire, sen lisäksi menevää tunnelmaa, jännitystä ja jopa ahdistusta**. Toivetyöhön liitettiin puolestaan rauhallista, turvallista ja varmaa tunnetta, selkeää ("asiat järjestyksessä") ja vapautunutta tunnetta.
- Yhdistävinä tekijöinä olivat kuitenkin tyttöjen toiveissa kaikkein tärkeimmät tunteet: **arvostettu, innostunut ja luova tunne**. Lisäksi **tehokas, iloinen ja kannustava** tunne yhdistivät toivetyötä ja startup-mielikuvaa.
- Minäkuva eli mielikuva itsestä toivetyössä oli ennen kaikkea **ystävällinen, vastuullinen ja luotettava, lisäksi kohtelias, positiivinen, reipas, aktiivinen ja tarkka**. Nämä ovat luonteenpiirteitä, joita on perinteisesti liitetty koulu- tai työelämässä pidettyihin ja suoriutuviin naisiin tai naisvaltaisiin ammatteihin.
- Näiden piirteiden ohella tyttöjen toiveisiin liittyi **omassa ammatti-identiteetissä itsevarmuutta ja rohkeutta, lisäksi osalle itsenäisyyttä ja määrätietoisuutta**. Myös **luova ja kekseliäs nousivat esiin**. Nämä piirteet korostuivat startup-yrittäjän mielikuvassa.
- Näiden ohella minäkuva toivetyössä on **reilu ja hyvä kuuntelija sekä hauska tai huumorintajuinen**, joita ei liitetty startup-yrittäjän mielikuvaan.

Startup-yrittäjyydestä kiinnostuneempien tyttöjen mielikuvat

- Ne tytöistä, jotka saattoivat kuvitella itsensä isona startup-yrittäjiksi, painottivat seuraavia tekijöitä omassa toivetyössään verrattuna keskiarvoon:
 - Tehokas, arvostettu sekä innostunut ja iloinen tunnekokemus
 - Vastuullinen, aloitteellinen, itsenäinen ja määrätietoinen, luova, reipas ja positiivinen luonne
- **Startup-yrittäjyyden mielikuvassa heillä korostuivat:**
 - Luova, kekseliäs, tehokas, vastuullinen, aloitteellinen, itsenäinen, tarkka, innostava, huumorintajuinen luonne
 - Lisäksi: positiivinen, ystävällinen, kohtelias ja reilu luonne
 - Tunnekokemuksessa startup-yrittäjyydestä heillä korostuivat: kiireinen, stressaantunut, innostunut, luova, mutta myös varma ja rauhallinen tunne. Kiire ja stressi siis kuuluivat vahvasti heidän mielikuvaansa startup-yrittäjyydestä, sen sijaan ahdistava, jännittynyt ja pelokas tunne olivat alhaisella tasolla keskiarvoon verrattuna.
- **46 % heistä tiesi tai uskoi tietävänsä, mitä startup tarkoittaa (vs. 30 % kaikista) ja 19 % oli nähnyt mediassa startup-yrittäjän (vs. 11 % kaikista)**

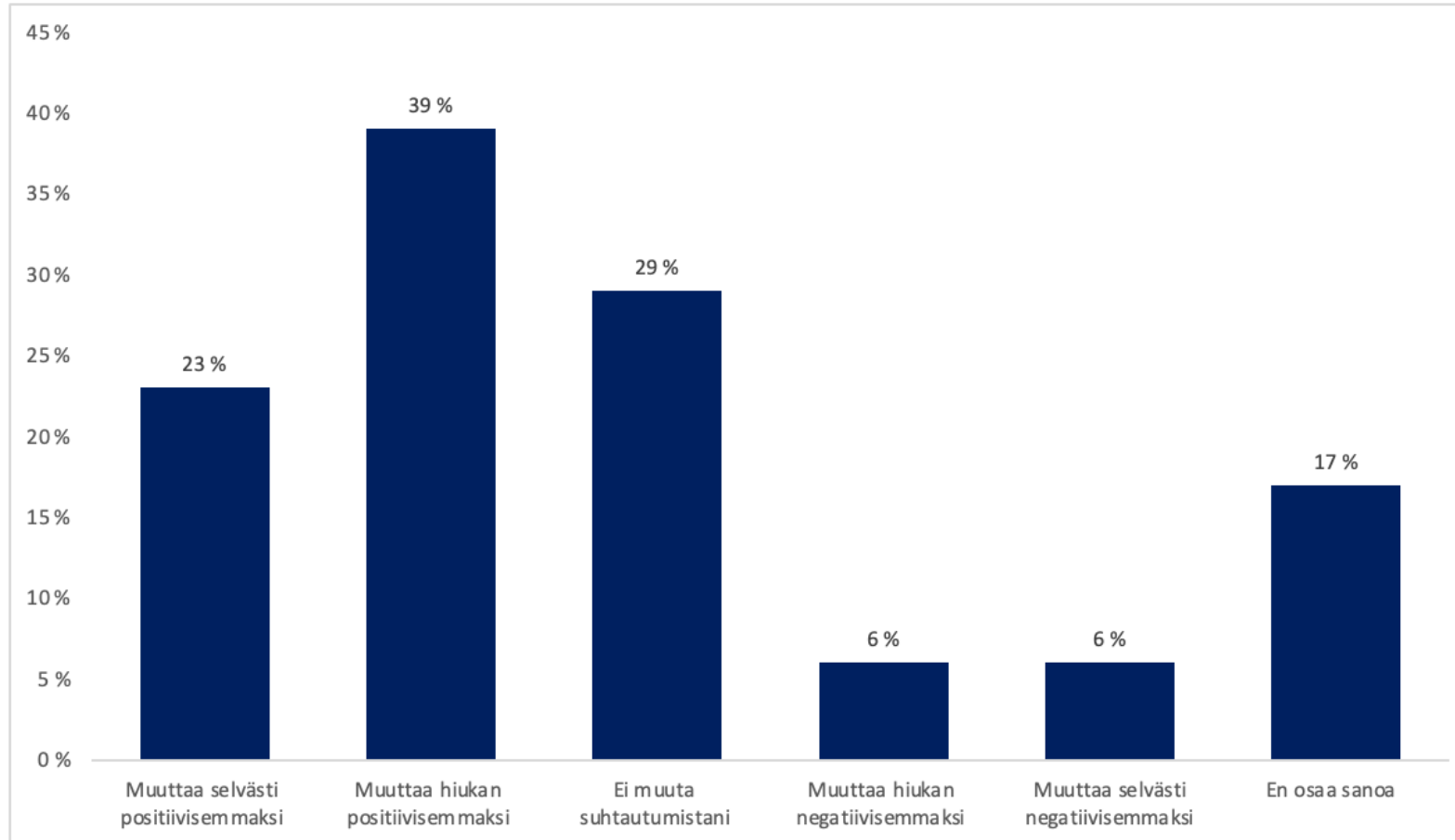
Päälöydökset esteistä

1. Naispuolisia startup-esikuvia ei ole saatavilla
2. Koulussa tai muuallakaan ei esitellä yrittäjyyttä ja erityisesti startup-yrittäjyyttä uravaihtoehtona
3. Startup-yrittäjyys ei ole tuttu käsite
4. (Startup-)yrittäjyys mielletään rankaksi työksi:
 - Liian raskasta, vastuullista työtä tai liikaa työtä
 - Mielikuva stressistä ja kiireestä on osalle este
5. Yrittäjä-mielikuva tai kokemukset eroavat joiltakin osin omasta identiteetistä ja toivotusta ammatti-identiteetistä:
 - Halu ottaa riskiä ja sietää epävarmuutta
 - Oman asiansa esille tuominen, muiden vakuuttaminen, myynti
 - Halu olla johtaja / saada oma yritys
 - Huumorintaju, rentous ja reiluus puuttuvat startup-mielikuvasta, niitä kaivataan toivetyöltä

Työn merkityksellisyydellä voidaan nostaa kiinnostusta

Startup-yrittäjä toimii yleensä tiiviissä tiimissä, jossa on eri alojen osaajia markkinoijista ja palvelun tai tuotteen kehittäjistä teknisiin osaajiin. Hän kehittää asioita joilla voi olla suurta merkitystä tulevaisuudellemme ja maapallolle, esimerkiksi sairaanhoitoa, kierrätystä, luonnon tilaa, henkistä hyvinvointia tai oppimista kehittäviä sovelluksia ja työkaluja. Moni startup-yrittäjä kertoo haluavansa parantaa maailmaa pitkäjänteisesti. Muuttaako tämä suhtautumistasi startup-yrittäjyyteen?

Mahdollisuuksia

1. **Esikuvia esiin!** Koulut, TET, some, tapahtumat...

2. **Merkityksellisyys motivoi**, impact-sijoitukset

3. **Startup-yrittäjyyden tuominen esiin sellaisessa valossa, joka vastaa tyttöjen toivetyötä:**

- Luovuus, kekseliäisyys
- Innostavaa, rentoa, yhteisöllistä
- Raskas työ ei este, jos työ on merkityksellistä → vastuullisuus, impact-sijoitukset → arvostusta, reiluuutta, hyväntahtoisuutta

Isompi kysymys:

Miten saamme tytöt yrittämään, kokeilemaan ja tekemään virheitä matalammalla kynnyksellä?

LIITE: Psykiatrin näkökulma

Miksi tytöt ja naiset päätyvät harvoin startup-yrittäjiksi

*”Toiminnasta saatavaan mielihyvään ja näin ollen kiinnostukseen esimerkiksi vauhtiin, vallan ja vahvuuden kokemukseen, ts. **haluun hankkia nopeasti ja/tai paljon menestystä tai rahaa vaikuttaa aivokemia ja aivojen rakenne.** Miehet yleisesti ottaen ja erityisesti nuoret miehet ovat halukkaampia ottamaan isoja riskejä, jos niiden kautta saavutettavana oleva palkinto kiehtoo. Ajaa kovaa autolla tai hypätä sillalta vaaroista huolimatta, koska tunnepalkintona on alfauros-mainetta.*

***Tyttöjä kiinnostaa selvästi poikia enemmän tehdä hyvää kuin mahdollisuus ottaa riskiä ja hankkia nopeasti paljon rahaa.** Tätä selittää puhtaasti aivokemia ja aivojen rakenne, joihin sukupuolihormonit vaikuttavat. Tytöt hoivaavat nukkeja ja leikkivät kotia, naiset lemmikkejä ja kasveja, pojat taas kisaavat keskenään, kuka kiipeää korkeammalle tai taistelevat miekoilla. Pojat ajavat rallia pyörillä ja mopoilla, kun tytöt juttelevat keskenään ihmissuhteista. Nuoret miehet katsovat seikkailuelokuvia, naiset ihmissuhdedraamoja. Tätä kontrastia voidaan hiukan kasvatuksella tasoittaa, mutta sukupuolten kiinnostuserot ovat kuitenkin synnynnäisiä ja selkeitä.*

Tyttöjä ja naisia kiinnostaa samoista syistä muiden ihmisten auttaminen selvästi enemmän kuin poikia, myös pyyteetön hyväntekeminen ilman omaa etua ja palkkiota. Synnynnäisellä temperamentilla ja persoonallisuudella on toki myös merkitystä ja lisäksi kasvatus ja sosiaalinen ympäristö vahvistavat ihmiselle luontaisia taipumuksia. Kuinka paljon, sitä ei ole pystytty tarkasti vielä selvittämään. On kuitenkin realismia, ettemme voi rakentaa tulevaisuutta, jossa sote-sektorin hoitohenkilöstöstä puolet olisi miehiä tai startup-yrittäjistä puolet olisi naisia. Realistista voi olla kasvattaa osuutta jonkin verran.”

Miksi tytöt ja naiset päätyvät harvoin startup-yrittäjiksi

<https://www.duodecimlehti.fi/duo98095>

*”Etuaivokuoren ja ohimolohkon nopeamman ja aikaisemman kypsymisen seurauksena tytöt saattavat olla poikia taipuvaisempia pohtimaan ja "märehtimään" pulmia ja tunteita. Lisäksi tyttöjen aivojen aikaisempi kypsyminen voi vaikuttaa niin, että tytöt ovat poikia edellä kasvojen ja tunnetilojen vihjeiden tunnistamisessa ja muissa sosiaalisen kognition toiminnoissa (Zahn-Waxler ym. 2008). Epäsuotuisissa oloissa **tytöt olisivat siten poikia haavoittuvampia internalisoiville oireille (masennus, ahdistuneisuus, syömishäiriöt)** (Yurgelun-Todd ym. 2007). Pojilla samat, myös inhibitiosta ja karsimisesta huolehtivat aivojen osat (mm. otsa- ja ohimolohkojen kuorikerrokset) sekä näiden väliset ratayhteydet eivät ole kehittyneet yhtä aikaisin kuin tytöillä. Niinpä pojat saattavat olla rakenteellisesti tyttöjä alttiimpia impulsiiviselle käytökselle. Pojat voivat arvioida sosiaalisia tilanteita, riskejä, itseään ja ympäristöään kehittymättömämmin kuin tytöt (Zahn-Waxler ym. 2008).”*